

UZASADNIENIE

W dniu 28 maja 2014 roku (data stempla pocztowego) powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł do tutejszego Sądu pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Krajowego Zarządu gospodarki Wodnej i Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w G. o zapłatę kwoty 57.029,95 zł z tytułu umowy zawartej w dniu 29 grudnia 2010 roku.

W uzasadnieniu wskazał, iż na kwotę dochodzoną pozwem składa się kwota 42 931,84 zł, która wynika z opóźnienia w zapłacie faktury VAT nr (...) oraz kwota 14 098,11 zł tytułem naliczonych i skapitalizowanych odsetek od dnia 18 listopada 2011 roku do dnia 28 maja 2014 roku. (pозew – k. 3-5)

Pismem z dnia 19 lutego 2015 roku powód cofnął pozew. W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 28 marca 2013 roku pozwany zaspokoił roszczenie powódki, w związku z czym żądanie powódki stało się bezprzedmiotowe. (pismo z dnia 19 lutego 2015 roku – k.102-103)

Na rozprawie w dniu 26 lutego 2015 roku pełnomocnik powoda oświadczył, że podtrzymuje cofnięcie powództwa bez zrzeczenia się roszczenia. Pełnomocnik pozwanego wyraził zgodę na cofnięcie powództwa oraz wniósł o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania. (protokół rozprawy z dnia 26 lutego 2015 roku – k.113-114)

Sąd zważył, co następuje:

Instytucję cofnięcia powództwa reguluje art.203 k.p.c., który stanowi, iż pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Do czasu rozpoczęcia rozprawy (czyli wywołania sprawy przez przewodniczącego – art.210 k.p.c.) wystarczy, że powód złoży samo oświadczenie, iż cofa pozew. Później nadal może on cofnąć pozew, ale tylko jeżeli oświadczy, że zrzeka się roszczenia, albo jeżeli pozwany wyrazi zgodę na cofnięcie pozwu. W orzecnictwie dominuje pogląd, że zrzeczenie obejmuje roszczenie materialnoprawne (Uchwała Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 23 lutego 1970 roku, sygn. akt III CZP 81/69, LEX nr 1028). Oświadczenie powoda o cofnięciu pozwu może nastąpić w piśmie procesowym lub ustnie do protokołu rozprawy. Odwołanie tego oświadczenia procesowego jest dopuszczalne z przyczyn uzasadniających uchylenie się od skutków jego złożenia (np. w razie błędu czy podstępu) dopóty, dopóki postępowanie w następstwie cofnięcia pozwu nie zostało prawomocnie umorzone.

Cofnięcie pozwu jest cofnięciem wniosku o udzielenie ochrony prawnej roszczeniu procesowemu. Jest wyrazem prawa powoda do dysponowania przedmiotem procesu oraz przejawem odwołalności czynności procesowych. Jeżeli pozew zostanie skutecznie cofnięty, to udzielenie ochrony prawnej przez wydanie wyroku stanie się bezprzedmiotowe i niedopuszczalne, co skutkuje wydaniem przez Sąd na podstawie art.355 k.p.c. postanowienia o umorzeniu postępowania. Podkreślenia wymaga, że w doktrynie prezentowany jest pogląd, iż zgodnie z zasadą dyspozytywności procesu cywilnego, proces nie może toczyć się bez pozwu (czyli wniosku powoda o rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy). Dlatego też przyjmuje się, że istnienie powództwa należy traktować jako przesłankę procesową w szerszym znaczeniu (tak H. Trammer, *Następcza bezprzedmiotowość procesu cywilnego*, Kraków 1950, s. 23). Skuteczne cofnięcie pozwu przez powoda jest jednoznaczne z odpadnięciem tej przesłanki, wskutek czego wydanie wyroku staje się niedopuszczalne.

Artykuł 203§2 k.p.c. stanowi, że cofnięcie pozwu niweczy skutki (zarówno procesowe jak i materialnoprawne) wywołane jego wniesieniem. Jeżeli powód cofnie pozew przed wysłaniem pozwanemu odpisu pozwu, Sąd z urzędu zwraca mu całą uiszczoną opłatę, a przed rozpoczęciem rozprawy zgodnie z postanowieniami art. 79 ust. 1 pkt 1 i 3 u.k.s.c. połowę uiszczonej opłaty. W razie cofnięcia pozwu po rozpoczęciu rozprawy, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie Sąd nie zwraca już opłaty, z wyjątkiem sprawy o rozwód lub separację, gdzie wskutek pojednania przed sądem pierwszej instancji zwraca całą opłatę od pozwu, a przed sądem drugiej instancji – połowę uiszczonej opłaty od apelacji

(art. 79 ust. 2 u.k.s.c.). Pozwany jest traktowany jak wygrywający proces, dlatego należy mu się zwrot kosztów procesu, o ile złoży wnioszek.

W niniejszej sprawie pełnomocnik powoda uzasadnił fakt cofnięcia powództwa, zapłatą należności przez pozwanego. Pozwany Skarb Państwa – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w G. w odpowiedzi na pozew z dnia 26 stycznia 2015 roku poinformował Sąd o spełnieniu świadczenia w dniu 28 marca 2013 roku, a więc przed wniesieniem powództwa. Ponadto na rozprawie w dniu 26 lutego 2015 roku pełnomocnik powoda oświadczył, iż podtrzymuje cofnięcie powództwa, natomiast pełnomocnik pozwanego wyraził zgodę na cofnięcie powództwa oraz wniosł o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

Sąd, co do zasady związany jest cofnięciem pozwu. Obowiązany jest jednak zawsze dokonać oceny, czy w świetle zgromadzonego materiału procesowego czynności wymienione w art. 203 § 4 nie są sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego lub czy zmierzają do obejścia prawa. Stwierdzenie tych okoliczności ma ten skutek, że mimo złożenia przez stronę odpowiedniego oświadczenia Sąd prowadzi nadal postępowanie, wydawszy uprzednio postanowienie stwierdzające uznanie tych czynności za niedopuszczalne i odmawiające umorzenia postępowania (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1966 roku, sygn. akt II CR 387/66, LEX nr 542). Sąd o przyczynach uznania cofnięcia pozwu za niedopuszczalne wypowiada się w uzasadnieniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd stwierdził, iż nie zachodzą przesłanki określone w art. 203 § 4 k.p.c., tym samym pozew został skutecznie cofnięty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c., który statuuje dwie podstawowe zasady rozstrzygnięcia o kosztach procesu: zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić swojemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu (Uchwała Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 23 czerwca 1951 roku, sygn. akt C 67/51, LEX 160313) oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych, zobowiązującą stronę przegrywającą do zwrotu przeciwnikowi procesowemu tylko tych poniesionych faktycznie kosztów procesu, jakie były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (uznaniowa ocena sądu w tym względzie uzależniona jest od okoliczności sprawy, a zarazem ograniczona dyspozycjami art. 98 § 2 i 3). Gdy umorzenie postępowania jest konsekwencją cofnięcia pozwu wskutek zmian w okolicznościach faktycznych zaszłych z woli stron procesowych, ustalenie strony wygrywającej i przegrywającej sprawę jest uzależnione od tego, który z podmiotów spowodował daną zmianę i w jakim czasie – przed czy po wniesieniu pozwu. Powinność zwrotu kosztów ciążyć będzie z reguły na powodzie, jeśli zmiana okoliczności faktycznych nastąpiła z jego woli jeszcze przed wytoczeniem powództwa albo jeśli zmiana tego rodzaju nastąpiła przed wniesieniem pozwu, ale z woli pozwanego, a powód o tej zmianie wiedział lub mógł wiedzieć. Natomiast powinność ta ciążyć będzie na pozwanym, jeśli zmiana okoliczności faktycznych nastąpiła z woli powoda, ale po wniesieniu pozwu, jeśli zmiana tego rodzaju nastąpiła po wniesieniu pozwu, ale z woli pozwanego, albo jeśli zmiana ta nastąpiła z woli pozwanego przed wniesieniem pozwu, ale powód o niej nie wiedział.

Zgodnie z art. 101 k.p.c. zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. Komentowany przepis przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa należy się zwrot kosztów procesu, jeżeli: a) nie dał powodu do wytoczenia powództwa i b) przy pierwszej czynności procesowej uznał żądanie pozwu. Obie te przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie. Reguła wyrażona w art. 101 k.p.c. zaliczana jest tradycyjnie do zasady zawinienia. W ten sposób strona pozwana chroniona jest przed nieelojalnym zachowaniem wierzyciela. Z kolei uznanie powództwa musi być jednoznaczne i niebudzące wątpliwości, a nadto dokonane przy pierwszej czynności procesowej podjętej po doręczeniu odpisu pozwu (np. w odpowiedzi na pozew bądź - w wypadku jej niezłożenia - w oświadczeniu do protokołu na pierwszym posiedzeniu sądowym). (H. Dolecki [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366, LEX nr 147032)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż jak zostało podniesione w odpowiedzi na pozew z dnia 26 stycznia 2015 roku, pozwany spełnił roszczenie dochodzone pozewem w dniu 28 marca 2013 roku,

a więc przed wniesieniem powództwa. Ponadto powód w piśmie w którym cofnął powództwo, również wskazał, iż roszczenie zostało zaspokojone przez pozwanego w dniu 28 marca 2013 roku.

W ocenie Sądu, w związku ze spełnieniem roszczenia przez pozwanego, jeszcze przed wniesieniem pozwu, zwrot kosztów procesu należy się pozwanemu.

W związku z powyższym, Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego obliczoną w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002 nr 163 poz. 1349).

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)